

UDVARHELYI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fill. — Község-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Az igazságosság elve.

Akárhogy is forgassuk az állami tisztviselők dolgát, a szegénységről mégis bizonyos, hogy az magna meretrix.

Ha a javadalom-rendezés problémája csak éppen annyi volna, hogy az állami javadalmakra pályázó sokaság kínálatához szabja az ország a fizetést, akkor a fizetéseket le kellene szállítani és nem kellene fölemelni. Sajnos, Magyarországon óriási tolongás van a hivatalok ajtai előtt. Ha árleejtés utján töltenék be a közhivatalokat, bőven akadna a pályázó mai fizetések feléért is. De micsoda tisztviselői kar lenne az ilyen! Ez nem elv, csak szójáték. Az sem álláspont — pedig ez nagyon el van terjedve, — hogy azoknak a kevés munkához szokott uri sarjadedékoknak, akik apjukat vagy nagybácsijokat jól megváltak, jó ellátást kell biztosítani. Ebből a sine cura fölfogásból ki kell jőzanítani a mi társadalmunkat és hozzá kell szoktatni ahhoz, hogy a közszolgálat munkaszerződés. Do ut facias; adok hogy dolgozzál. A munkádat legjobb tehetségedhez képest bocsásd szolgálatadod: az állam, vagy melegebben szólva: a haza rendelkezésére. De viszont légy arról biztos, hogy érdemed szerint fizetnek, és legalább is úgy, amint a szabad társadalmi életben többi polgártársaidat ugyanolyan munkáért.

Ez már beszéd.

Az állami hivatalnokok fizetésrendezésének problémáját sem a kínálkozók mennyisége szerint, sem pedig az uralkodó szomorú előítéletek szerint nem lehet megoldani. A megoldás kulcsa csakis az igazságosság lehet, mely egyben magát az állami érdeket is kifejezi.

Szükséges, hogy a magyar állami hivatal megfelelő dotáció mellett munkabírásában, erkölcsi tekintélyében és megbízhatóságában megfelelő szonvonatra emelkedjék. És ez már nem osztályérdek, hanem nemzeti közérdek. Tessék az állampolgárok között akárkit megkérdezni, hogy akarja-e a közhivatalokban a pontos kötelességteljesítést, a rendet, a jó kedvet, az udvariasságot és a közérdeket, jó kiszolgálást? A plebiscitum az lesz: „persze, hogy aka-

rom! Hiszen azért panaszkodom már gyermekkoromtól kezdve!”

És tessék megkérdezni, hogy akarja-e a bak-sist, az ajándék-osztogatás mindenféle fajtáját, a huzavonát, a késedelmet, a gorombáskodást, a tökéletlen munkát? Csak egy válasz következik rá: „akárom, igen, hogy mindörökre vége legyen”.

Ez e nagy változás pedig attól függ, hogy az állami alkalmazottak tisztességes megélhetéshez juszanak és szolgálati viszonyaik ehhez képest rendeztessenek be. Szigorral, de anélkül a folytonos martírság nélkül, melyet ma éppen legtisztességesebb és legérdemesebb hivatalnokaink érzenek legjobban.

Hogy szükséges-e, korszerű-e ez a gyökeres rendezés, az, úgy gondoljuk, régen el van döntve. Statisztika nélkül az élet mindennapi tapasztalatai döntötték el. És ezek bizony elég hangosan kiáltottak az égbe. Ha meggondoljuk, hogy akárhány üzleti könyvvezető is nagyobb jövedelmet élvez, mint egy kir. táblai bíró és hogy a közönséges „szabad” életben: egészen jelentéktelen emberek is rosszul bírnak csak megélni annyi jövedelemből, amennyiből a törvénytiszták bírák és mindenféle fogalmazók „rang szerint” kénytelenek megélni: akkor minden ellenvetés elhallgat bennünk. Nem is szólván azokról az ezerekről, akik a segédhivatalokban teljesítenek ólom-bányabeli szolgálatot. Ezeknek az ellátása egyszerűen nem is ellátás és alig felel meg a legkisebb polgári állapot igényeinek. Amit rendkívül fokoz az a körülmény, hogy sem a fizetésnél, sem a nyugdíjazásnál, sem a segédintézményeknél (ösztdíj, internátusok, fogyasztási kedvezmények, lakbér) a hivatalnokok családja s kivált gyermekei nem respektáltak kellő mértékben. Szinte azt lehet mondani, hogy a családtalanságra és gyermektelenségre az állam praemiumot osztogat hivatalnokai közt.

Az összehasonlításokat nem szeretjük olyankor, amikor valami mellett a tapasztalat kétségtelen adatai szólnak. Utóvégre sincs erősebb argumentum a tapasztalatnál. Mégis mivel politikai sorsunk Ausztriával kötött össze, szembeállítjuk a magyar és osztrák állami tisztviselők dotációját.

A VII. osztályban:		
Ausztria:	6.000	Magyarország: 4.800
"	5.400	" 4.400
"	4.800	" 4.000

A VIII. osztályban:		
Ausztria:	4.400	Magyarország: 3.600
"	4.000	" 3.200
"	3.600	" 2.800

A IX. osztályban:		
Ausztria:	3.200	Magyarország: 2.600
"	3.000	" 2.400
"	2.800	" 2.300

A X. osztályban:		
Ausztria:	2.600	Magyarország: 2.000
"	2.400	" 1.800
"	2.200	" 1.600

A XI. osztályban:		
Ausztria:	2.000	Magyarország: 1.400
"	1.800	" 1.200
"	1.600	" 1.000

Ez az összeállítás világosan beszél. Megmutatja többi közt azt is, hogy a népesebb osztályokban az osztrák tisztviselő teljes egyharmaddal van jobban fizetve, mint a magyar. És általában véve a magyar tisztviselők az osztrákokkal összemérve egyenesen kvalifikáció és kötelességteljesítés mellett épen egy egész fizetési osztállyal vannak hátrább helyezve.

Nem maga a szegény, az állami inferioritás gondolata az, ami bennünket bánt, ámbár az állami tekintély sem csekély dolog. De bánt az, hogy ugyanakkor, amikor a katonatisztek javadalmait a magunk pénzével segítettük emelni, a mi államszolgálatunkat meghagytuk ebben a nyomorban és inferioritásban.

A magyar államtisztviselők ügye igazságos és megérdemli minden jóindulatu állampolgár meleg támogatását.

Tudjuk azt is, hogy itt az „államháztartás egyensúlya” is számbajön s hogy a hirtelen reform igen nagy összegeket képvisel a költségvetésben. Azonban mindegy! Ezt az alapot másutt való takarékosággal kell megteremteni.

A magyar remekírók.

A nemzetnek legfőbb szellemi kincse, mivelődésének fokmérője s egyuttal legfőbb eszköze: irodalma. A mi szép és nemes gondolat évszázadokon, évezredek át a nemzetben élt, a mi nagy érzés, öröm, és fájdalom, vágy és lelkesedés a sziveket dobogtatta: az irodalomban nyer maradandó művészi formát. Az irodalom a nemzeti történetnek tükröképei a melyben minden korszak, minden nemzedék szellemi élete visszatükröződik.

Kétszeresen áll ez a magyar irodalomra nézve. Nemzetünk sajátos sorsa hozta magával, hogy a költők dalának mindig legfőbb tárgya a haza volt.

A hazafiság és irodalom e szoros kapcsolatának, melyhez hasonló a miénken kívül semmiféle más irodalomban nem található, oka az volt, hogy nemzetünknek léte forgott állandó veszedelemben s legjobbaink felismerték, hogy a lét és nem lét e küzdelmében az irodalom a leghathatósabb fegyverek egyike. S ha ezer év minden küzdelmén és viszontagságán keresztül sikerült nemzetünk egyéniségét megtartani, abban az államférfi és a katona mellett semmivel sem kisebb érdem a költő és íróé.

Irodalmunk harmonikus kifejlődését állandóan akadályozták a nemzetünkre nehezítő viszonyok. Ha mind e mellett íróink és költőink géniusza oly műveket tudott alkotni, melyekkel nem megvetendő hely jut nekünk a világirodalom fejlődésében: ez a magyar faj oly életképességének bizonyítéka, a melylyel szemben el kell némulnia a kételynek is, a rosszakaratnak is. Ha bárki is kétségbe merné vonni

a magyar nemzet létjogát: büszkén mutathatunk rá nagy költőink alakjaira, mint olyan évrre, mely fölöslegessé tesz minden további vitát.

Ily nagy nemzeti jelentőségünkhöz képest, sajnos, a nagy közönség széles rétegei nem voltak eddig elé eléggé áthatva attól a fontosságtól, melylyel az irodalom ismerete minden egyes emberre nézve bir s nem ismerték eléggé azt a gazdagságot, melyet irodalmunkban birunk. Ennek a sajnos jelenségnek egyik főoka volt, hogy remekíróink munkái nehezen voltak hozzáférhetőek. Elszórva jelentek meg különféle kiadóknál, részben elavult, részben pedig a mi viszonyainkhoz képest tulságos drága kiadásokban. Hiányzott egy egységes kiadás, a mely könnyen hozzáférhetően, olcsón, a mindennapi használatra alkalmas és mégis tetszetős formában gyűjtötte volna össze mindazt, a mi irodalmunkból az idő és izlés változásaitól független, a mi örökbecsű, a mi érdekelheti nemcsak a tudóst s az irodalom emberét, hanem minden művelt embert.

Most azonban rövid idő alatt ki lesz pótolva ez a hiánya szellemi életünknek: Megindult a Franklin-Társulat kiadásában a „Magyar Remekírók” cz. nagy jelentőségű vállalat, a mely célul tűzte ki, hogy bevigye a közönség minden körébe, a haza minden művelt családjába remekíróinkat s remekműveiket, hogy a nemzetet egy oly gyűjteménnyel ajándékozza meg, a mely hivatva van elterjeszteni országáig, a mely hivatva van elterjeszteni országáig alkotott.

Lelkiismeretesen előkészítve s külső díszében, belső tartalmában egyaránt célúdatatosan megfontolva

indul meg a „Magyar Remekírók” vállalata, melynél nagyobb szabásúra még alig vállalkozott eddigelő magyar kiadó.

A vállalat célja, mint fentebb már kifejtettük: a magyar irodalom örökbecsű remekeinek egységes kiadásban való közrebocsátása, a milyenek a nagy európai nemzeteknél már régóta közkezen forognak. A legnagyobb költők, szónokok és gondolkodók műveinek lesz ez gyűjteménye, kincstára mindennek, a mi magasztosat magyar szellem zengzotes nyelvünkön alkotott.

A kiadó-társulat már évek óta törekedett e célja megvalósítására. Sorban egymás után, a mint alkalom nyílt rá, megszerezte nagy íróink műveinek tulajdonjogát s mikor legutolsónak a legnagyobb, Arany János is tulajdonává lett: hozzáfogott a megvalósítás munkájához. Megállapította a programot s gondoskodott a kellő eszközökről.

E program szerint régi, a XIX. század előtti irodalomból öt nagy alak szerepel műveinek legjavával a gyűjteményben. Ott lesz Balassa Bálint, az első, a ki szerelmi és vallásos lyránkat, kiemelve a középkor korlátaiból s a népköltészet talajába gyökereztetve, magas színvonalra emelte. Vele egy kötetben találja az olvasó Zrinyit, történetünk e fenséges alakját, a kinél hevesebben senki sem lelkesedett a magyar nemzet nagy hivatásáért, önállóságáért s jövőjeért. Ott lesz Zrinyi gyámja és kortársa, a régi magyar értekező és szónoki próza legnagyobb mestere, Pázmán Péter, majd Mikes Kelemen, a „Törökországi levelek” mély hangulatu s igaz magyar zamatosságú írója és Gvadányi József, a ki

A férfiak társadalmi helyzete. (2)

Ma a mulatni vágyás, lelkiismeretlenség, fontosnak feltüntetett társadalmi kötelességek elvonják a férfit családjá köréből. Üljön otthon az apa, adjon jó példát, nevelje fiait, ne háritson minden kötelességet az anyára. Ha az apa mondja fiának: becsüld a nőket és saját maga is teszi, a fiu inkább elhiszi mint anyjának. Ez a természet rendje, mert a fiu gyermek előtt mindig nyomatékosabb az apa szava, mint az anyáé s az is természetes, hogy a fiu apját utánozza inkább, mint anyját. Az apa legyen gyermekével szemben lelkiismeretesebb, mint talán saját magával szemben volt s ha esetleges hibáiról felesége kedvéért nem tudott leszokni, az apai szeretet legyen elég erős; mert nem elég az erkölcsi prédikáció, a példa a fő. A fiuk lelki tisztaságát ép úgy kell ápolni, mint a leányokét. Ne legyen az az ellentétes felfogás, hogy leánynak szégyen nem pirulni, fiunak szégyen pirulni. Tudjon a leánygyermek, fiugyermek egyformán pirulni, pedig épen itt még az igen gondos és jó apák is sokat vétnek. Az a pirulás a fiu arcáról úgy is elég korán lekopik, de szívében, lelkében megmarad a rossz és nem szép iránti ellenszenv.

Ezeket a nagy arányokat öltött társadalmi bajokat sokan szeretnék orvosolni. Okos férfiak mindenáron a társadalmi helyzet javításán fáradoznak s különösen a nők helyzetét azzal látják megvédettnek, hogy megnyitják előttük is a tudomány kapuit s jóhiszeműleg várják a nagy lépés messzeható eredményét. Ez az intézkedés igen szép, igen nemes, férfaink a mai haladó korban nem is tehetek másképp. Azonban be fogják látni, hogy ez az intézkedés csak reperáció a beteg testen, mely által az élet meg lesz hosszabbítva, de nem megmentve, s hogy megmentsék, más oldalon is segíteni kell, t. i. a fiuk nevelésénél, hol — mint fentebb kifejtettem — az apákra is felette sok kötelesség vár.

A férfiak közül pedig sokan elmulasztják ezt a kötelességet s alig veszi valaki magának azt a fáradságot, hogy gyermeke nevelésére mindjárt akkor figyelmet fordítson, mikor annak értelme ébredni kezd. Hiszen elég mentséget találunk abban, hogy nekik egyéb dolguk van. Pedig a gyermek nevelés nem könnyű. Rendszeretetre, türelemre, jószágra kell jártékával szoktatni, tehát azokat gondosan kell megválogatni. A mesék, versek, mondásait nem kell csak az anyára vagy épen a pesztonkára hagyni; foglalkozás közben kell kiismerni a gyermek vérmérsékletét, érzését, gondolkodás módját, hajlamait, s okosan, öntudatosan, kitartó hangyaszorgalommal kell egymás mellé hordani a parányi morzsákat, hogy talaját elkészítsük a vetésnek, mit tanítói fognak lelkébe hinteni. Az iskoláztatás ideje alatt is kitartóan, lelkiismeretesen kell fejteni értelmét, szívet, lelkét, hajlama szerint bizonyos célú tűzve magunk elé. Csak így várhatunk sikeres aratást.

Itt sok kötelessége van az apának azért is, mert az anyákat rajongó szeretetük sokszor elfogultakká teszik gyermekeikkel szemben, a mi a biggadt, körültekintő, cél tudatos nevelést gyakran kockára teszi. Az apák azonban rendszeren a legnagyobb

szeretők mellett is inkább megőrzik józan itélő képességüket gyermekükkel szemben. De az apákat képzettségük, tapasztalataik is inkább képessé teszik arra, hogy fiugyermekeiket az élet küzdelmeinek nemes megvívására neveljék.

Biztosan állíthatom, hogy ha a társadalmat az igazi, őszinte vallásérkölszi érzésből fakadt cselekedetek hatják át és irányítják, nem lesz annyi okunk panaszkodni a társadalmi bajok ellen, mert ezek önként megszűnnek. De hány férfi van, a ki akár sívár gondolkodása miatt, akár álszeméremből, akár kérdéskésből elmulasztja a nő segítségére lenni gyermekei vallásos nevelésében; gyakran pedig beszéddel vagy tetteivel épen akadályul is szolgál. A vallásos érzés virága a szeretet, a szeretet melegsége adja meg cselekedeteiknek azt a kellemet, mely bennünket örömmel ragad uj, becsületes munkára. Sokkal fontosabb dolog ez, mintsem ebben a tekintetben is egészen a nőre lehetne háritani, a felelősséget a mai vallási közönyösségben leledző társadalmunkban.

Beadjuk a gyermekeket 6 éves korukban iskolába, mert a törvény rendeli, s végig robotolja az iskolát legtöbbször minden ambíció nélkül; tanulási kedvét nem fokozzuk, de ha nem kedvünk szerinti eredménnyel jön haza év végén, akkor haraggal, büntetéssel sujtjuk s még a kis meglevő kedvét is elveszjük. Ébresszük fel benne a tanulási vágyat, ambícionáljuk, mert mit várhatunk attól az ifjútól, a ki csak épen elmegy tudományos pályára, hogy ur lehessen minden becsvágy és ügyeszeret nélkül?

A törvény mindig rideg, de ma már a büntető törvényeket sem alkalmazták a hideg betű szerint, hanem lelket öntenek bele. Mennyivel inkább kötelességünk az olyan törvényt, mely gyermekeink előmenetelét, fejlődését czélozza — úgy szólván — idealizálni azzal, hogy a gyermek ne csak eljárjon iskolába, mert annak úgy kell lenni, hanem járjon oda tanulás vágyból; tanítsuk meg boldognak érezni magát, a miért módjában van neki szívet, értelmét fejleszteni. Vezesse felsőbb tanulmányaiiban is az ifjút becsvágy és hivatásérzet, s ekkor biztosan ki fog küzdeni magának olyan helyzetet, melyben képes lesz családot eltartani. S ha lelkesedés, kötelességérzet vezette pályáján s lelkének, testének erejét, egészségét megőrizte, akkor érezni fogja, hogy még nincs minden elérve, még hátra van legszentebb kötelessége: a család alapítás. Mindenki megkapja a magának való nőt, csak keresse.

Nagyon szép az, hogy megvan adva a nőknek a férfiakkal egyenlő jog a létért való küzdelemben. Ezt meg is követeltük, de ajánlom, hogy minél kevesebben éljenek vele. Szülőknek ne az legyen a gondjuk, hogy leányaikat miféle pályára adják — utóvégre ártani nem árt, ha tanulnak; ez is a kötelességtudást fejleszti — de ennél sokkal ajánlatosabb, hogy fiugyermekeik nevelésére fordítsanak a szülők több gondot. Ne neveljük a leányokat fíusan s a fiukat leányosan. Ez a kifordított állapot jót nem eredményezhet. Egyetlen pálya a tanítói; illetve tanári pálya, melyet a nőiességgel megegyeztetettnek tartok. A kit vagyontalansága aggaszt, vagy tanulási vágy őszintőz, menjen erre a pályára. Biztosan hiszem, ha fiainkat helyesen neveljük, kötelességérzetük tudata vezérli őket életutáikon, akkor a

Gyula. Befejezi e fényes sort a legnagyobb költő: a nép, a népies lyra, a népbaladák s a kurucz-költészet egy-egy kötetével.

Összesen ötvenöt kötetre fog terjedni e nagy mű, tehát terjedelempre nézve is a legnagyobb szabásu magyar könyvvállalatok egyike. S minden kötet a legnagyobb gonddal van összeválogatva; minden író művei előtt gondos, tudományos értékű életrajz kínálkozik vezetől az olvasónak az utközben található virágok könnyebb felismerésére. Ez életrajzok szerzői, kik az egyes műveknek egyuttal sajtó alá rendezői is, mai irodalomtörténetírásunk legjelesebb munkásai, a kik az illető írókkal már hosszú idő óta behatóan foglalkoznak.

A nagy mű külső alakja is méltó tartalmi becséhez. Nem pompázó és ragyogó, mert ez veszedelme a könyvnek: disztárggyá teszi s nem olvasmányává. Szép, finom nyomás, tartós, jó papíros, diszes, izléses kötés angol vászonból, az egész kiállítás választékos, czélszerű, a mai izlésnek s a vállalat rendeltetésének megfelelő.

Az ár — tekintve a mű óriási terjedelmét (55 egyenkint 20 ivre terjedő kötet, összesen 1100 iv, vagy 17600 lap) határozottan olcsó: 220 korona. S ez összeget a legszerényebb viszonyok közt élő család is könnyen előteremtheti, mert a kiadó társulat lehetővé tette, hogy a vételár kis, havonkint három koronás részletekben törlesztessék.

Ez év februárban jelent meg a vállalat első öt kötetes sorozata s ezt minden félévben újabb öt kötet fogja követni, minden év április és november havában egy-egy sorozat.

A magyar közönség oly alkalmat nyer most legnagyobb szellemeinek megismerésére, műveik megszerzésére, melyet bizonyára készségesen fog megragadni.

mai könnyelmű gavallérok gardája lepad, helyükbe munkás, hivatásukat betölteni akaró, Istent és embereket tisztelő ifjak gardája áll elő s akkor a nők nem lesznek rászorulva, hogy a kenyér után fussanak, mert lesz, ki nekik biztos és mindig jóízű kenyeret, vagy kalácsot adjon.

Hogy megadatott a nőknek a férfiakkal egyenlő jog a létért való küzdelemben, az sokkal kevesebb kárt okoz a férfiaknak ott, a hol ők gondolják t. i. kenyérkereső helyek betöltésénél. Nagyobb hatása van a női emancipációnak erkölcsi tekintetben és itt huznak a férfiak érzékeny rövidségét. Ezelőtt felölt a leánygyermek olyan szellemben és anyai nevelés mellett, hogy élete feladatául tekintette a türes minél tökéletesebb begyakorlását; nem is gondolkozott felette, hogy másképp is meglehetne élni talán, mint egy esetleg zsémbes, akaratos férj oldalán. A nők erélyességének, hatalmának, tudományának csak a konyhán és gyermekszobában volt tere a nyilvánulásra; most már őszintőszörűleg érzi minden nő, hogy nem szükség mindent eltérni, mert magánosan kevesebb szenvedéssel is élélhet s az a fiatal leány is kétszer meggondolja a dolgot, mielőtt a jelentkező kérének igent mondana. Megnyitották a tudományos pályákat a nők előtt, felszabadultak szárnyaik, az életben is erélyesek, önállóak, tudományosok, sőt még hatalmasak is lehetünk, a menyinyiben a tudományos műveltség mindig mások felletti hatalmat hord magában; magunk urainak érezzük magunkat, nem pedig férjeink alattvalóinak, és ennek az értelmi emelkedésnek természetesen a családi életben is érezhető a hatása. De világért sem abban rejlik ez a hatás, hogy a férjtől már nem fogadunk el gonddal szerzett egyszerű kenyeret, csak puha fehér kalácsot.

Ismerjük saját magunk értékét, erejét, képességét s méltányos elbánást és magunkhoz méltó élettársat kívánunk. Felszabadítottak az olujonátás jármái alól, de gondolják meg a férfiak azt is, hogy nekik most már megfeszített erővel kell munkálkodni az emberi tökéletesség elérése felé. Legyenek a nők okosak, értelmesekek, önállóak, erélyesek, kötelességtudók, hü feleségek, jó anyák! S a férfiak a jó tulajdonságokban csak ballagjanak a nők után? Ez szörnyű kényelmes volna rájuk nézve! De mi ilyen tulajdonságokat, vagy ilyeneknek megfelelőket épen úgy megkövetelünk tőlük. Nyitva a tér, ne az önimadás és az élvezetek örömei hassák át lelkeiket, hanem igyekezzenek azon tulajdonságokban, melyek az életért való becsületes, sikeres megküzdéshez szükségesek, erősebbek lenni a nőknél, hogy a nők tekinthessenek bizalommal, becsüléssel a férfiak törekvése s az általuk felajánlott helyzet elé, akkor a statisztika a házasságoknál majd kedvezőbb arányokat mutat fel a mainál, s a nők újra hinni fognak a kunyhó és száraz kenyér, de egy szív és egy lélek féle mesében.

Egy jelen volt.

Ujdonságok.

Szell Kálmán üdvözlése. Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága, 12-én tartott gyűléséből Szell Kálmán miniszterelnöknek, kormányelnökké történt kinevezésének harmadik évfordulója alkalmával, Hollaki főispán indítványára, a következő üdvözlő sürgönyt küldötte:

Szell Kálmán Miniszterelnök O Nagyméltóságának Budapest.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága Nagyméltóságod iránti bizalom, szeretet és ragaszkodás által indítatva, tiszteletteljesen üdvözlí Nagyméltóságodat, miniszterelnökségének harmadik évfordulóján. Kérjük fogadj a legfelsőbb királyi kitüntetéshez őszinte üdvözlőnként azon óhajással, hogy hazánk javára szentelt önfeláldozó munkásságát isten áldása kísérje. Hollaki Arthur főispán, elnök.

Szell Kálmán ez üdvözlő sürgönyre a következő távirati választ küldötte:

Méltóságos Hollaki Arthur főispán urnak Székelyudvarhelyen.

Hálás köszönettel vettem Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának szives szerencsekívánátát az e. gem ért legmagasabb kitüntetés alkalmából.

Budapest, 1902. márcz. 13. Szell.

Márczius 15. A nagy nap évfordulóját a város minden intézete, a polgárság méltó lelkesedéssel ünnepelte meg. Az ünnepélyek sorozatát a Róm. k. főgymnasium „Baróti Szabó Dávid önképzőköré” vezette be, a mely d. e 9 órakor diszülést tartott. — Az állami főreáliskola az intézet tornacsarnokában 10 órakor nyilvános ünnepélyt tartott. Alkalmi beszédet Valics János 7. o. t. tartott. A Nemzeti dalt Ferenczy Géza 7. o. t. szavalta. Felolvasást Machat Albert 8. o. t. tartott. Rudnyánszky „Petőfi” című 1. felv. színművének I. és II. jelenetét Tóth Mózes 7. o. t. és Gaibel Aladár 6. o. tanulók adták elő. Az ünnepély kezdetén és végeztével az ifjusági énekar, illetve zenekar működött közre. — Az ev. ref. kollegium ifjusági „Petőfi-önképzőköré” e 11 órakor a tornacsarnokban, szép közönség jelenlétében ünnepelte meg a nagy napot. A „Nemzeti dalt” Jossa Viktor 7. o. t. szavalta el. Alkalmi beszédet Kertész

Lajos 8. o. t. mondott. Várady A. „A magyarok istene“ költeményét *Lengyel József* 8. o. t. szavalta. Kozma: „A szabadság ünnepe“ cz. színművéből egy részletet *Felszegi István*, *Csányi Aurél*, *Nagy Elek*, *Máthé Sándor* és *Apáthi Zoltán* adták elő. *Gönczi Lajos* igazgató-tanár a Gidófalvi ösztöndíjat osztotta ki. Közben és végezetül az ifjúsági énekkar énekelt. — Délután 3 órakor az Iparos-kör nagytermében a *Székely Dalegylet* rendezte, mint évek óta minden esztendőben meg, a maga hazafias ünnepélyét óriási érdeklődés mellett. A Dalegylet éneke és a zenekar nyitánya után ifj. *Szemerjay Károly* egyl. tikkár *Petőfi „Nemzeti dalát“* szavalta. Az alkalmi beszédet *Spaller József* tanár tartotta. *Nagy Irma* „Márczius 15.“ cz. költeményt adta elő. Közben a Dalegylet énekelt. — A *székelyudvarhelyi Tiszviselői kör* szintén tartott ünnepet. A „Hymnus“ és *Embery Árpád* tanár, elnöki megnyitója után *Mántó Miklós* alkalmi költeményt adott elő. Az ünnepi beszédet *Milosevics János* alelnök tartotta. „Talpra magyar -t *Péterffy István* szavalta. A sikerült ünnepélyt a „Szózat“ zárta be.

Szabad lyceum. A Tanári-kör által f. hó 9-én rendezett lyceumon szép és előkelő közönség jelenlétében *Dr. Soó Rezső* ügyvéd „A bűncselekmény büntetendősége- és büntethetőségéről“ czimvel értekezett, míg *Nosz Gusztáv* főreálisk. tanár „A fenségről“ tartott lendületes felolvasást. Ma délután a szabad lyceum, tekintettel az ugyanazon időre eső protestans-estélyre, nem lesz megtartva, míg a jövő vasárnap, 23-ikán, a mely ez évadban egyszersmind az utolsó is, *Varga Károly* főreálisk. tanár „Madách J. az ember tragédiájáról“, *Gáspár István* főgymn. tanár „A német diákegyesületekről“ tartanak felolvasásokat.

Szent-Antal estély. A 8-ik Szent-Antal estély 18-ikán lesz és *Zimny Ferenczné*, *Lukácsffy Teréz*, *Tassaly Józsefné* és *Löfy Ilonka* rendezik. Az estély műsora a következő: 1. Ének Szent-Antalhoz. 2. Szaval *Lukácsffy Etel*. 3. Énekel *Jánossy Iluska*. 4. „Szent Erzsébet és a porleány“, dialog, előadja *Florián Mariska* és *Szabó Iluska*. 5. Élkép: „Szent Erzsébet megdicsőülése.“ 6. Szabadelőadás tart *Gáspár István* róm. kath. főgymn. tanár. 7. Czimbalom szólót játszik *Mántó Irén*. 8. Szaval *Buda Annuska*. 9. „Szeretlek szép szűz Mária“ Éneklük: *Jánossy Béla* és *Lakatos Gáspár*, harmoniumon kíséri *Gál Sándor* r. k. kántor. 10. „Századunk“, *Bodnár Gáspártól*, szavalja *Biró Nándor* főgymn. tanuló. 11. Ének: „A keresztfához megyek“. A következő IX. estély husvét 3-ad napján, április 1-én lesz. Jegyek *Tamáty Péternél* válthatók.

A III. oszt. kereseti adókiivetés. A III-ad osztályu kereseti adó kiivetésére teendő javaslatok már munkálat alatt vannak. Ez alkalommal ez adó általános és három évre, tehát 1902., 1903. és 1904. évekre fog megállapíttatni. Az adókiivető bizottság előreláthatólag a jövő hó 15-én ül össze, megelőzőleg a lajtsromok közszemlére lesznek a városi adóhivatalnál kitéve, a melyre az érdekeltek figyelmét annak idején felhívjuk.

Egy hó közigazgatása. Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 12-én tartotta folyó havi ülését. *Hollaki* főispán elnökle mellett, a bizottsági tagok teljes részvételével. *Hollaki* főispán megnyitójában meleg szavakkal emlékezett meg azon nevezetes körülményről, a mely szerint *Szell Kálmán* miniszterelnök a folyó hóban töltötte be a kormány vezetésének harmadik évét, a mely alkalomból ő felsége által a Szent-István-renddel lett kitüntetve. Ez örvendetes esemény kedvező alkalom arra — úgy mond — hogy a közigazgatási bizottság őt, akinek kormányra jutása óta Udvarhelymegye annyit köszöndhet, már e gyűléséből táviratilag üdvözlje. A bizottság az indítványt lelkesedéssel magáévá tette. Megemlékezett még az elnöki megnyitó az imént végbement miniszterváltásról, amely szerint a Hegedűs távozásával megüresedett kereskedelmiügyi miniszteri tárczát *Horváth Nándor* vette át. Indítványára úgy a távozó, mint az új minisztert feliratilag illetve táviratilag fogják üdvözlölni. — Az alispáni jelentést *Damokos* alispán távolléte következtében *Gróf László* Ádám főjegyző terjesztette elő. Alispáni iktatóra érkezett a tárgyalás alatt álló hó folyamán 1543 ügydarab, amelyből 1432 drb. nyert elintézését. A pénztár váratlan vizsgálata, ugyszintén a katonai utóállítások megtartattak; az előbbinél hiány nem merült föl. Az oklánd—vargyas—felsőrákosi új útvonal tovább építésére a lépések megtétettek, a mi által a vidék népe újra jövedelemforráshoz jut. Megemlékezett a Keresztúron az imént megtartott tenyészbika-kiállítás- és vásárról. Végül a megyeház átalakítási munkálatokat tette szóvá, s reményét fejezte ki, hogy az a jövő 20-ikáig befejezést nyer; a költségeket természetesen a miniszter fogja hordozni. — *Barabás* András árvaszéki elnök jelenti, hogy a hó folyamán elintézni való ügydarab 1842 volt, amelyből 1566 nyert elintézését. A hó végével gyámság alatt 10853, gondnokság alatt 952 egyén maradt. Székelyudvarhely város árvaszékiének 104 ügydarab volt elintézési való. Gyám-

ság, illetve gondnokság alatt a hó végével 500 egyén maradt. — *Dr. Kassay Albert* h. tiszti főorvos jelentéséből kitűnt, hogy a közegészségügy állapota a hó folyamán nem tüntetett föl lényeges javulást, daczára, hogy az óvintézkedések a legszigorúbban lettek foganatosítva. A hó folyamán mintegy 12 elemi iskola volt bezárva. Vörhenyben megbetegedett a megye területén 226 gyermek, amelyből 46 halt el. A megyei közkórházban a hó végén visszamaradt 57 férfi, 43 nő. — A tanfelügyelő — kit betegsége gátolt a megjelenésben — jelentését *Dr. Keith* aljegyző olvasta föl, amelyből kitűnt, hogy a hó folyamán 10 iskolát látogatott meg, s azokra észrevételeit is elmondta. — *Diemár Károly* kir. ügyész jelenti, hogy kir. törvényszék és a két járásbírósg fogházában összesen 3 vizsgálati és 96 elítelt fogoly volt letartóztatva. — *Roediger Gyula* h. p. ü. igazgató jelenti, hogy egyenesadóban befolyt 23644 kor., hadmentességi díjban 315 kor., bélyeg és jogilletékben 50581 kor., dohányjövődékben 33672 kor. Ideiglenes háza-dómentesség 17 esetben lett engedélyezve. — *Diószeghy Samu* kir. főmérnök jelentéséből kitűnt, hogy úgy az állami, mint a törvényhatósági utak és uttestartozékai jók voltak. A miniszter engedélyezte a Bucsiní-út egy szakaszának kiépítését, ugyszintén a hagymási út hátralévő munkálataihoz is nemsokára hozzákezdenek. A fedanyag házilag való szállítása iránt a lépések meg lettek téve. *Zonda József* áll. állatorvos jelentése szerint az állategészségügy állapota kedvező volt. A sertésvész megszűnt Székelyudvarhely városban és Sz.-E.-Oláhfaluban. Végül *Daniel Lajos* közgazdasági előadó tette meg jelentését. A februári időjárás az őszi vetésben kárt okozott, s így ez évben is közepesen alóli termés várható. Megemlékezett a keresztúri bikavásár eredményéről, majd hosszasan és nagy alaposággal a birtokrendezés szükségét hangsúlyozta. Javaslatára nyomán — melyet lapunk másik helyén egész terjedelmében közlünk. — *Ugron János* az állandó kateszter működését sürgette meg, s ez ügyben a legközelebbi törvhat. közgyűlésén javaslatot tesz. Tárgysorozat rendűn tudomásul vették, hogy a K.-keményfalvi sóskút vízének kiosztása ügyében a legutóbbi közgyűlésen elrendelt vizsgálat keresztülvitetett, s az így eszközölt kiigazítással sikerült a lakosságot megnyugtani. A marosvásárhelyi kir. erdőfelügyelőnek Udvarhelyvármegye erdőiről tett jelentését tudomásul vették. A biz. ülés, melynek tárgysorozata 45 pontból állott, s tulajdoni részét adóügyi fellebbezések képezték. 11 óra után kévéssel véget ért.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestületét *Szakáts* polgármester e hét egyik napjára közgyűlésre hívja össze. E közgyűlésen, mely ez évben az első rendes közgyűlés lesz, a városház felépítésére vonatkozólag is lesz előterjesztés téve.

Protestans estély. Ma délután a kollegium tornacsarnokában délután 5 órakor, mint jeleztük, protestans estély lesz. Az estély műsora a következő: 1. Gyülekezeti ének. 2. Szaval *Nagy Irma*. 3. Terczett: előadja a vegyes kar három tagja. 4. Felolvas *Solyomossy Endre* tanár. 5. Szaval *Tompa Ilonka*. 6. Szózat. Éneklük a vegyeskar. 7. Szaval *Dr. Fodor Boldizsár*. 8. Gyülekezet éneke.

Kinevezés. *Steinburg Ottó*, *Steinburg Ottó* bankigazgató fiát, a Kassa-oderbergi vasút gépészmérnökét, a napokban az igazgatóság fűtőházi főnöknek Kassára kinevezte.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony Nőegyesület ez évadban 19-én tartja utolsó fillérestélyét *Dr. Valentsik Ferenczné* és *Vargha Ida* rendezése mellett. Az estély műsora a következő: 1. *Mihálovits* Béláné énekel. 2. „Szerelmi napló.“ *Vigjáték* egy felvonásban. Irta *Szomaházy István*. Személyek: *Dr. Katona Endre* orvos: *Dr. Jány Győző*. Margit, felesége: *Madarász Irénke*. Katicza, Margit huga: *Félegyházy Mariska*. Déghy Jenő: *Dr. Fodor Boldizsár*. Teréz, szobaleány: *Müller Klára*. A tábornok vadásza: *Szentpétery Ferencz*. 3. Melodráma, előadja *Korb Jolán*. Végezetül táncmulatság lesz.

Az Udvarhelymegyei tanítók gyűlése. Bucsu ünnepélyt ülni gyűltek egybe a vármegye tanítói folyó hó 13-án, a vármegyház dísztermébe. 32 évi együttmunkálkodás után, szeretetteljes búcsut vette *Sándor Mózes* nyugalomba vonult kir. tanfelügyelőtől. Az ünnepély magasztosságát, szívreható szeretetteljes voltát, már maga az a körülmény is bizonyítja, hogy ezen ünnepély nemcsak a mi munkás tanítói karunknak, de örömmel konstatalhatjuk a mi társadalmunknak is ünnepe, még pedig gyönyörűséges ünnepe vala. Egy becsületességben, tisztességben és minden oldalú közszeretben megőszült férfiú vonult vissza a tényleges hivatali szolgálattól, hogy jól kiérdemelt nyugalomban is társadalmunkat szolgálhassa, s továbbra is a mi munkás Sándor Mózesünk maradjon. S midőn tanítóink érzékeny szívvel vettek búcsut szeretett vezérüktől, csodálhatni e, ha az ősz vezér, annyi idő multával, a meghatottságtól remegő hangon, könnyáztatott szemekkel mondott az ő tanítóinak szíves istenhozzádot. Színtülig megtelt a vármegyház díszterme, a megjelent tanítók, tanárok, papok és más kulturmunkások, valamint a társadalom más osztályai képviselőinek sokaságától. Tíz

órákor nyitotta meg *Ujvári Mihály* tan. egyl. elnök az ülést, mely után nyomban az Udvarhelymegyei Tanítóegylet nevében, őszinte szívből eredő búcsút is mondott, futópillantást vetve oly hosszú idejű tanfelügyelői működésre, a tanítósgá együttes szeretetét összegezve, legszebb koszorui ékesség gyanánt nyújtja át a távozónak. A ragaszkodás külső jelének kifejezésül pedig a vármegye tanítóinak névalírásával ellátott díszemlékiratot nyújtott át. Alig csendesült a szünni nem akaró éljenzés, *Jung-Cseke Lajos* elnök állott fel búcsuzásra, az udvarhelyi róm. kath. espereskerületi tanítóegylet nevében. Mint a gyenge és elhagyatott iskolák legfőbb támaszát, leghibb emberét; mint önzetlen, igaz jó barátot; mint a békés és zajtalan munkásság megtestesült mintaképét ismertette szóló és a távozó életéből merített egyes jeleneteknek kedvesen való megrajzolásával. A lelkes éljenzés után, *Sándor Mózes* szólt a tanítókhöz, szólt a megjelent közönséghez. Szólt, de vajjon ki volna ilyenkor lelke és szíve szerint szólani, ki volna az a ki mindent el tudna mondani a mit a szíve kívánna, a lelke óhajtana. És ő ezért mégis sokat mondott, legtöbbet azzal, hogy a szeretett tanítóitól nem búcsuzik végkép, mert ezután is az övék akar maradni, velük akarok munkálni; csupán csak megköszöntök nekik a 32 évig iránta tanusított ragaszkodásukat, határtalan szeretetüket. Ezen ünnepélyes alkalommal a távolból üdvözlőket küldötték: id. *Daniel Gábor* és *Mikó Árpád* ny. főispánok, a Nagy-Küküllő megyei és Erdővidéki Tanítóegyletek, *Gál Imre* kép. tanár, *Czirmai Lajos* áll. ig. tanító és a Bözöd-Ujfalusi áll. isk. gondnoksága. A búcsünnepély végeztével az Udvarhelymegyei Tanítóegylet tartott folytatólagosan ülést, melyen az ujonnan átdolgozott alapszabálytervezetet olvasták fel és megvitatták után el is fogadták. Gyűlés után a Budapest-szálloda éttermében mintegy 150 terítékű bankett volt, amelyen a tanítósgán kívül, az ünnepelt nagyszámú tisztelői is majdnem mind részt vettek. Igen természetesen számos pohárköszöntőben éltették az ősz tanfelügyelőt és emelték ki hervadhatlan érdemét.

Ingyenes felolvasások. Az Iparoskör által rendezett ingyenes felolvasások nyolczadik napján, 9-én, *Tamás Albert* főgymn. tanár Udvarhelyvármegye ipari termékeiről tartott előadást. Ma délután a rendes helyen és időben *Soó Gáspár* főgymn. igazgató „A szabadipari rendszer s annak árny oldalai“-ról fog felolvasást tartani, a melyre felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

A színházi szezon. Tagadhatatlanul rezignációval vesszük tudomásul, hogy Kézdivásárhely városnak, a mely szintén tagja az erdélyi szinikerületnek, erőszakosságán hajótörést szenvedett az a mozgalom, amelyet mi a czélből indítottunk, hogy színészeink a szerződésben kikötött április hó helyett, tekintettel az épülő félben levő színházra, júniusban jöjjenek hozzánk. Felszólalásunk eredményeképpen, amint annak idején arról beszámoltunk, a szinikerület elnöke, *Báró Bornemissza*, Szolnok-Doboka vármegye főispánja, magát érintkezésbe tette e város polgármesterével, mint bizalmi férfival az iránt, hogy valamiképpen módját ejsék annak, hogy az egyes városok jogainak fenntartásával a sorrenden változtatást eszközöljenek, ami úgy közönségünk, mint színészeink érdekeit szem előtt tartva, fölötté kívánatos volna. *Szakáts* polgármester viszont az ügy érdekében *Gödri S.-Szt.-György* polgármesterét és bizalmi férfit kereste föl, ha valjón nem-e egyeznének ott abba belé, hogy a színészek május hó helyett áprilisban vonulnának be? *Gödri* ebbe készséggel adta beleegyezését, s így meg Kézdi-Vásárhely városa volt hátra, ahol a szerződés szerint június hó folyamán tartozik a szintársulat megjeleni. Mivel arra, hogy a színházunk május hóra elkészüljön egyáltalán nem volt kilátás, sőt annak elkészültét június hóra helyezték kilátásba, *Szakáts* polgármester így kénytelen volt Kézdi-Vásárhely városát megkeresni a végett, hogy a júniusi szezon ez alkalomra engedje át. Azonban sajnos, ez nem sikerült, s így az egész jóindulatu akció sikertelenül végződött, mely okból színészeink kényszerítve vannak hozzánk a szerződésben kikötött időre *április hóra bevonulni*. *Micsy* szinigazgató, akinek társulata virágvasárnapján csaknem egészen újjá szerveződik, már e hó végével, husvét elsőnapján szándékozik az előadások sorozatát megkezdeni, még pedig len az erre a célra még a legalkalmasabb helyiségben a Budapest-szálló nagytermében, a melynek kiegészítése képpen a kitűzött időre két új helyiség fog épülni, a mely öltöző szobáku szolgál. A szinikerület megalakításával el lett érve azon régi óhaj, hogy a miénkhez hasonló kisebb vidéki városok, végre-valahára egy rendezett, a fejlődött igényeket kielégítő szintársulathoz jussanak. E kerületi rendszer igen természetesen és helyesen azon kisebb, ugynevezett ripacstársulatok bevonulását, a melyeknek eddig évente gyakran három ízben ki volt téve a közönség, megakadályozza, s rövid időre bár, de

művelőkre ad alkalmat. Reményünk van, hogy városunk műpártoló és műértő közönsége e kedvező alkalmat tömegesen fogja felhasználni arra, hogy berletek eszközölésével a kerületi intézményt állandósítsa, s lehetővé teszi azt, hogy egy színművészeti niveau álló társulat e várost egy évben egy hónapra felkeresse, a mely egyébiránt egy város intelligenciájának a fokmérője is. A színészek ilyen közeli bevonulása, a színügyi bizottság megalakítását immár aktuálissá tette, s amint értesülünk, a polgármester ez ügyben a napokban az irányadó férfiakat értekezletre hívja össze. Már most jelezzük, hogy a 24 előadásos bérlet ára 40 és 30 kor. lesz.

Állami ösztöndíj. *Solymossy* Ákos első éves technikus, Dr. *Solymossy* Lajos kir. igazgató kiváló tehetségű fia, az állami évi 1000 koronás ösztöndíjat elnyerte. Ez ösztöndíj elnyerése annyival is inkább kitüntető, mivel azt az első éveseknek csakis a leg-ritkább esetben adják meg.

Ref. egyházmegyei egyh. értekezlet. A következő meghívót vettük: Az udvarhelyi evang. református egyházmegye egyházi értekezlete választmányának, Székelyudvarhelyen, a református kollegium tanári tanácskozási helyiségében *follyó évi március hó 25-én*, kedden, d. e. 10 órakor tartandó gyűlésébe a választmány tagjait, az alapszabályok 24. §-a értelmében, tisztelettel meghívom. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki, titkári és pénztárosi jelentések. 2. A jövő évi zsinat legfontosabb teendői kitűzésének tárgyában készített javaslat előterjesztése. Előadó: Bod Károly. 3. A diaszporákban levő református gyermekek vallásnevelése ügyében készített javaslat előterjesztése. Előadó: Hegyi Péter. 4. A folyó évi közgyűlés napjának és programjának megállapítása. 5. Lehető előterjesztések és indítványok tárgyalása. Kik az egyházmegyei értekezlet ez évi közgyűlésén felolvasást akarnak tartani, vagy indítványt, esetleg más előterjesztést kívánnak tenni, szíveskedjenek szándékuk felől, a tárgy megnevezése mellett, az elnökséget március 25-ig értesíteni, hogy a közgyűlés programját a szerint lehessen a választmányi gyűlésen megállapítani. A közgyűlés, a múlt évi közgyűlés határozata értelmében, a körülmények tekintetében vétele mellett, vagy Segesváron vagy Székely-Keresztúron lesz. E tekintetben is a választmány fog határozni. *Bod Károly*, ügyvivő egyh. elnök.

„Milimári“ A Polgári önképző-egylet műkedvelői társasága mint jeleztük, Almási 1000 frank arannyal jutalmazott népszínművét, a „Milimarit“ f. hó 23-ikán, virágvasárnapján adja elő. A próbák már javában folynak, s remélhető, hogy az miben sem fog mögötte maradni az eddigi előadásoknak.

Növegyleti gyűlés. A következő sorok közlésére kértünk föl: Jótékony Növegyületünk választmánya f. hó 9-én *Steinburg Ottóné* alelnök elnöklété mellett az ev. ref. kollegium tanári tanácskozási termében ülést tartott, melyen *Seabó Árpád* titkár bejelentette, hogy egyesületünk buzgó rendező elnöke egy korábbi választmányi határozat értelmében a fillérestélyek jövedelmének pótlására f. hó 1-én a főreáliskola tornacsarnokában műkedvelői színi előadást rendezett, mely dacára a sok akadálynak és gáncsnak, ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen jól sikerült, a mennyiben városunknak a humánus intézmények hivatalát kellően méltányolni tudó intelligens közönsége a termet zsufolóság megtöltötte, a műkedvelők ügyessége folytán pedig *Gabányi Árpádnak* „Az aposók“ cz. vígjátéka, mely a pesti Nemzeti színházban, talán mert benne a diszletek és mechanika nem érvényesülhettek eléggé, megbukott, közönségünk teljes megalégedését nyerte meg. Mivel azonban a rendezőség eljárása ellen a darab megválasztása, a táncz mellőzése, jegyek elárúsítása s több más tekintetben is kifogást emeltek, tudomásvétel végett titkár részletesen felsorolta azon kényszerítő körülményeket, indító okokat, melyek a rendezőséget eljárása módjaitában vezették s néha befolyásolták. Így például a darab kiválasztásában, dacára a rendezőség által is ismert hibáknak, azon körülmény vezette a rendezőséget, hogy színrehozása olcsó volt, mert egy fillér kiadást sem okozott, költséges diszleteket igénylő darab előadásába pedig, minthogy a közönség ily nagy foku szíves pártfogására előzetesen számítani nem lehetett, nem lett volna tanácsos belemenni; ugyanezen körülmény indokolja a táncz mellőzését is, a mi eltekintve attól, hogy e célra az alkalmas terem is hiányzott, már csak azért is ajánlatos volt, mert ez legalább is 150 koronával szaporította volna a kiadásokat s esetleg még deficitet is idézett volna elő, holott ez alkalommal a főczél, a mint az a meghívóban illetve színlapon kifejezést nyert, egyebek mellett elsősorban a jövedelem volt; ugyanez indokolja az előadásnak szintén kifogásolt, nyilvános jellegét is. A választmány titkár bejelentése alapján a rendező bizottság eljárását minden tekintetben általános helyesléssel vette tudomásul s mindazoknak, a kik az előadás erkölcsi vagy anyagi sikerét előmozdították, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Hálás köszönetét fejezi ki elsősorban Dr. Valentsik Ferencné rendező elnöknek, ki nemcsak a darab czéltudatos megválasztása, a műkedvelők összehozása, hanem az egész előadás rendezésével kapcsolatos összes teendők intézésében páratlan ügybuzga-

lommal biztosította a nevéhez fűződő szép sikert; Fankovich Gyula főreáliskolai tanár urnak, ki a rendező sok időt, fáradságot, szakértelmet és türelmet igénylő szerepét volt szíves elvállalni és elismerésre méltó szerepét betölteni; azután a műkedvelőknek: Félegyházi Mariska, Madarász Irénke, Szabó Ilonka és Szöllösi Irénke urhölgyeknek, Bocz Endre, Dobai Zoltán, Dr. Fodor Boldizsár, Nagy Elemér, Soó Domokos, Szentpétery Ferencz, és Dr. Szöllösi Ödön urnaknak, kik szerepüket valamennyien a legnagyobb ambícióval oldva meg, az előadás erkölcsi sikerét biztosították; Fischer Ferencz urnak, ki a siker biztosításában, a sugónak nem könnyű szerepére vállalkozva, szerzett érdemeket a hálás elismerésre; Dr. Solymossy Lajos főreáliskolai igazgató urnak, ki az intézet zenetermét a három hétig tartó próbákra, tornacsarnokát az előadásra fűtéssel együtt, a színpadot s mintegy 40 darab széket volt szíves ingyen átengedni; Dr. Solymossy Lajosné öngyűségének a színpad berendezéséhez szükséges tárgyak; az iparos elnökségének 40 drb szék és 4 lámpa; Müller Károly vendéglős urnak 90 drb szék; a ref. kollegium igazgatóságának 40 drb szék; a tűzoltó parancsnokságnak 4 drb viharlámpa szíves kölcsönzéseért; Betegh Pál urnak a színházi jegyek ingyenes elárúsításáért s végül az áldozatkész közönségnek a szíves pártfogásáért s a már hirlapig nyugtázott felülzetéseért s ezek közt Valentin Lajos urnak, ki mint a *Gabányi Árpád* „Az aposók“ cz. darabjának tulajdonosa, az előadási jog fejében 20 koronát a jótékony cél érdekében elengedni szíves volt. Az idevonatkozó számadások megvizsgálása és elfogadása után pénztáros jegyzőkönyvi köszönet mellett a felelősség alól felmentetett. Az előadás bevétele 327 kor. 70 fill., 103 kor. 70 fillér, tiszta jövedelem 224 kor. volt. Két segélykérés kedvező elintézése után titkár bejelent, hogy az 1901. december 15-én tartott választmányi ülésből 21. sz. alatt időleges, vagy állandó évi segélynyerési ügyben a város és vármegye hatóságaihoz intézett kérelem indokolt kérésre még semminemű válasz nem érkezett egyik hatóságtól sem. Elhatározottat, hogy a husvétii rendes segélyek kiosztása elnök, pénztáros, ellenőr és jegyzőből álló rendes bizottság által f. hó 23-án, azaz következő vasárnap délután fog eszközöltetni a vármegyeház szokott helyiségében. Végül Homolai Lajosné indítványára jelen ülés határozatainak hirlapi közlése kimondatván, elnök az ülést bezárta.

A sorozás. A kereszteri járásban a sorozás 10-én kezdődött és 14-én ért véget. A három korosztályból fölhiba lett 687 egyén, a melyből távol maradt 138, alkalmasnak találtak 326 egyént, amelyből 6 egyéves önkéntes, 42 pedig póttartalékos. Az eredmény összehasonlítva az udvarhelyi járással, jóval kedvezőbb, amennyiben az, míg ennél 38% teszen ki, addig a kereszterinél 58%-nak felel meg. A sorozó-bizottság az oklándi járásban H.-Oklandon 18-án kezdi meg működését.

Udvarhelyvármegye erdői. A marosvásárhelyi kir. erdőfelügyelőség az Udvarhelyvármegyében fekvő erdők 1901. évi állapotáról, gazdasági viszonyairól szóló és a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztendő jelentését már elkészítette. E jelentés szerint a vármegye területén fekvő erdők az 1901. év végén a következő állapotot mutatják: véderdő: 27.703.16 k. hold, feltétlen erdőtalajon álló erdő: 173.424.94 k. hold, összesen 201.128.10 k. hold, a mely fanelek, szerint következőleg oszlik meg: tölgyerdő 27.447.57 kat. hold, bükk és más lombfaerdő 138.831.57 k. hold, fenyőerdő 34.848.86 k. hold a mi összehasonlítva az 1900. évi állapottal mutatkozik: szaporodás a tölgyerdőknél 261.73 k. hold, apadás a bükk és más lombfaerdőknél 1313.49 k. hold, apadás a fenyőerdőknél 43.32 k. hold. Birtok címek szerint: állami erdő 332.09 k. hold, törvényhatósági és községi erdő 14.126.71 k. hold, egyházi területek és személyek erdeje 6045.83 k. hold, közbirtokossági erdő 133.857.61 k. hold, részvényirtó-lati erdő 4.10 k. hold, magán erdő 46.761.76 k. hold. — Az erdővédelmet 23 felesketett és szakvizsgázott hatósági erdőőr és 7 hatósági erdőszolga, valamint 150 kiegészítő erdőszolga gyakorolta. Az 1901. évben 50 birtokos kapott 1.016.000 darab különféle fajú erdei facsemetét ingyen, s azon kívül 20 birtokos nyert 1753 korona erdősítési állami segélyt. Ezen csemete mennyiséggel beerdősített 224 k. hold, átlag 65% sikerrel. Az 1896. évben közgazdasági érdekből teljesített összesen 37 k. holdnyi igen szép sikerű erdősítésért az 1901. évben a h.-almási közbirtokosság 1000 korona jutalomban és a h.-almási unitár-egyház 100 kor. jutalom és 100 kor. külön segélyben részesített a miniszter által. Ideiglenes gazdasági üzemterv az év végén érvényben volt 162 erdőbirtokról és 65241.41 k. holdon; rendszeres gazdasági üzemterv az év végén érvényben állott 243 erdőbirtokról és 79.474.63 k. hold. A Székelyföldre súlyos gazdasági viszonyainak javítására alkalmas tényezőnek, az állattenyésztésnek, lehető előmozdításul az erdei legeltetés kérdésének az egyes erdőbirtokok különleges gazdasági állapotához mérten való egyszerű és méltányos szabályozása végett, a miniszter egy erdészeti és egy gazdasági szakértőt küldött le vármegyénkbe — a melylyel annak idején mi e helyen bővebben foglalkoztunk, azonban a vizsgálatot a kiküldöttnek az előrehaladott időre való tekintetből nem fejezheték be, s így az a folyó évben fog teljes elintéztést nyerni.

Halálozás. Folyó hó 13-án hunyt el *Deák Lajos* városi polgár, életének 29-ik évében. Haláláról a következő gyászjelentést vettük: Alólírottak a sziv legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a felejtethetlen jó fiu, testvér és rokon *Deák Lajos* f. hó 13-án reggel 6 órakor életének 29-ik évében, hosszas szenvedés után megszűnt élni. A megboldogult hült teteme f. hó 15-én d. u. 4 órakor fog Vár-utcai lakásáról az ev. ref. egyház szertartása szerint rövid ima után, a reformátusok sirkertjébe örök nyugalomra elhelyeztetni. Béke lengjen hamvai felett! Özv. Bogácsi Istvánné szül. László Anna, mint édesanyja. Kisfaludi Katalin mint nagyanyja. *Deák Irma* özv. *Vetési Lajosné*, *Bogácsi Endre*, *Bogácsi István* mint testvérei. *Anton Juliánna*, férj. *Kovács Mózesné* és gyermekük *Márton*; *Anton Róza* férj. *Wallerstein Jakabné* és gyermekeik: *Dezső*, *Irma* és *Aladár*, mint nagynénjei, nagybátyjai, illetve unokatestvérei. *Bucsi Imre* nejevel és gyermekeivel, *Dor Ferencz* nejevel, mint nagybátyja.

Honvéd lövészga. A kincstár tulajdonát képező honvéd lovak vizsgálata 13-ikán történt meg a felső piac téren. Ez alkalomra *Sebesi Sándor* és *Szegfy István* honv. huszárszázadosok jöttek városunkba. A vizsgára mintegy 16—18 lovat vezettek elő.

„Magyar Bazár.“ Az ifj. *Lónyai Sándorné* és *S. Hentaller* Elma szerkesztésével és az *Athenaeum* r.-t. kiadásában megjelenő „Magyar Bazár“ nemcsak tartalom tekintetében, hanem külső kiállításával is vetekedhetik a külföldi legelőkelőbb divatlapokkal. A divatréz színes és egyéb ábrái, szabásmintái, divattudósításai nemcsak szemrevalók, hanem cél szerűek és főleg a legfrissebb hajtásai a folyton változó izlésnek. A szépirodalmi rész valóságos tárháza a sok tudnivalónak s találkozó helye a szépirodalom első rangu művelőinek. A „Magyar Bazár“ havonként kétszer jelenik meg. Előfizetési ára egy negyed évre 3 korona. Megrendelő cím: „Magyar Bazár“ kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

Közgazdaság.

Udvarhelyvármegye közgazdaságának alapföltételei. Udvarhelyvármegye közgazdaságának f. hó 12-én tartott ülésében, *Daniel Lajos* közgazdasági előadó, jelentésében részletesebben foglalkozott e vármegye közgazdaságának jelenlegi állapotával, s azt — kevés kivétellel — a lehető legkülterjesebbnek véleményezte.

A birtokrendezések a legtöbb helyen keresztülvive nincsenek. A szétszórt apró parcellák, melyeknek sem a terület nagysága, sem alakjért senki sem szavatol, nem csak sok barázdaper és villongásra szolgáltatnak okot, hanem a hitelnek is csak bizonytalan alapot képesek nyújtani. Dülömtak az egyes parcellákhoz kellő számban nem vezetnek, és e miatt akárhányszor a már bevetett parcellákon kell keresztül járni. Talajjavítás, vízelvezetés nem eszközöltenek, pedig mindkettő rendkívül fontos, mert majdnem minden községben vannak belvizes területek, melyek ha lecsapolatnának rendkívüli bő terméshozammal hálálnák meg a reájok fordított költségeket. Hogy belterjesebb gazdálkodáshoz foghasznunk okvetlenül első sorban a birtokrendezésekre van szükségünk, ennél fogva javasolja, hogy a bizottság feliratilag keresse meg a földmivelésügyi minisztert, hogy az új tagosítási törvényjavaslat elkészítésénél a következőkre legyen figyelemmel:

a) Működő mérnök csakis állami alkalmazott lehessen, mert tapasztalat szerint a magán vállalkozók vagy albérlésbe adják a munkálatokat, vagy legtöbb esetben megbízhatatlan alkalmazottak által működnek, illetve dolgoztatnak, kik gyarló díjazások mellett a birtokosokat zsarolják.

b) Becslőkül is csak szakértő és oklevéllel rendelkező egyének legyenek választhatók, kivételt képeznének azon régiebb időtől ismert és nagy gyakorlatot szerzett megbízható egyének, kiket a törvényesékek ismernek és nékiek ilyen munka végzésére igazolványokat állítanak ki.

c) Kulturmérnök már a felvétel vagy a becslés befejezése után, tehát az elhelyezkedés előtt, készítse el a szükséges vízelvezetési, lecsapolási stb. tervzeteket és ezek az elhelyezkedés és az utak kijelölésénél figyelembe vétessenek.

d) Gazdasági szakértő véleménye már az elhelyezkedés tervezetére is kikérendő s lehetőleg figyelembe veendő.

e) Minden község területén a belsőségek területeinek megfelelően közlegelő a tejelő marhák és a disznósorda részére kihasítandó; melyhez hozzájárulás alól csak a külön legelő tulajdonosai volnának esetleg felmenthetők.

f) A mely község határában, a tengerszín ma-

gasság, égtájak felé való hajlás és a különböző közetemek változatos csoportosulása az egyes dűlőkben igen nagy eltéréseket okoznak, olyan helyeken az elhelyezkedés dűlönként történjen.

g) Mivel a tagosítási költségek rövid időn belüli megfizetése igen nagy teherként nehezedik a birtokosságra, óhajtható volna, hogy állami garancia mellett hosszabb lejáratu birtokrendezési kötvények bocsátassanak ki — a földtehermentési kötvények mintájára — mely kötvények és kamatai biztosítására, minden olyan község birtokosaira, melyben a birtokrendezés még nem fejeztetett be, — vagy plane meg se kezdett — megfelelő százaléku pótdó vetetnék ki, mely adó azonban 3—4%-nál magasabb nem levén, a birtokosok által könnyebben fizethetők és a birtokrendezés és pénz hiánya miatt késedelmet nem szenvedne.

h) Az állam vállaljon nagyobb százaléku hozzájárulást a tagosítási költségekhez, mert a jelenbeni 20% igen kevés, és nincs arányban azzal a munkával, melyet ezen a czimen kíván; mi a mérnöki munkálatot legalább is 40%-al drágította meg.

Kiadja Becsek D Fia könyvnyomdája.

Nyilttér.

(E rovatban foglaltakért felelősséget nem vállal a Szerk.)

Kérdés.

Elhiszi Székelyudvarhely város közönsége, hogy van itten olyan magyar háztulajdonos, ki lakójának megakarta tiltani, hogy az, március 15-én, lakására a nemzeti színt lobogót kitegye?

Székelyudvarhelyt, 1902. március 15.

Bodrogi Sándor, vendéglős

Szám 3821—1901. tkvi

Hirdetmény.

A székelykereszturi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak, Zselli Anikó Major Miklósné végrehajtást szenvedő elleni 58 kor. 64 f. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a sz.-kereszturi kir. járásbíróóság) területén lévő olahandrásfalvi 45. sz. tjkvben A I. alatt foglalt 74, 75/a, 159, 320, 321, 348, 364, 374, 375, 376, 483, 560, 615, 616, 628, 804, 824, 825, 843, 844, 874, 892, 927, 980, 984/a, 984/b, 1052/a, 1052/b, 1133, 1136 és 197/1 hrsz. ingatlanra egészben és egytömegben 1276 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi május hó 16-ik napján d. e. 9 órakor Olahandrásfalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság, tkvi hatósága.

Székely-Keresztur, 1901. december 30-án.

Veress, kir. albiró.

Sz. 139—1902. vgh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. járásbíróóság 1901. évi 1045/1 sz. végzése következtében dr. Valentsik Ferencz ügyvéd által képviselt Szent Károly udvarhelyi lakos javára özv. Szentpéteri Józsefné és t. h.-sztmártoni lakos ellen 154 kor. s jár. erejéig 1902. évi február hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 610 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 100 pak öltő fonal és 50 pak czérna fonal nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a homoród-okládi kir. jbiróság 1902. évi V. 58/2 számú végzése folytán 154 kor. tőkekövetelés, váltó díj és eddig összesen 90 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig H.-Szt-Mártonban alpereseknél leendő eszközlésére 1902. évi április hó 4-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Okládon, 1902. március hó 6.

Pollák Ignác,
kir. bírósági végrehajtó.

177—1902. szám

a.

M. kir. államépítészeti hivatal Székelyudvarhelyen.

HIRDETMÉNY.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. ministerium az 1902. évi március hó 5-én kelt 15319. számú rendeletével a héjjasfalva—csikgyimesi állami közút 41.540—44.220 km. szakaszán tervezett útpályamelési hengerelési munkák végrehajtását, továbbá a hengereléshez szükséges kötő- és fedőanyag szállítását 9141 kor. 64 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1902. évi március hó 29-ik napjának d. e. 10 órájára a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zártajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénz letételéről szóló adóhivatali nyugtával ellátott zártajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Ajándulatok % árendezés vagy árfelemeléssel teendők. Az előirt kő, kötőanyag és kavics mintája a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál díjmentesen megszerezhető.

Az egyes munkanemekre az ajánlatok elkülönítve teendők.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Székelyudvarhelyt, 1902. március hó 12.

A hivatal főnöke:

Diószeghy, főmérnök.

Szám 5815—901. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az okládi kir. járásbíróóság mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi Zalogkölcsön intézet és beteti pénztár végrehajtónak, Pünkösty Gézáé szül. Roediger Emma homoródkarácsonf.-lvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 6000 k. tőkeköv. s jár. iránti végrehajtási ügyében a 1891. november hó 15. napján megtartott árverés hatályon kívül helyezése és Pünkösty Géza gyám által képviselt Pünkösty Zelmína bánatpénzének elvesztése mellett az ő költségére és veszteségére, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (az okládi kir. járásbíróóság) területén levő, Homoród-Karácsonyfalva községben fekvő és a homoród-karácsonyfalvi 375. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatt foglalt 992 hrszamu szántóra 9 koronában, 1010 hrsz szánt. 13 k, 2218 hrsz szánt. 19 k, 2455 hrsz szánt. 20 k, 4590 hrsz szánt. 1 k, 4687 hrsz szánt. 37 k, 5007 hrsz szánt. 11 k, 5042 hrsz szánt. 19 k, 5126 hrsz ingatlanra 10 k, 5213 hrsz ingat. 12 k, 1211/4 hrsz ingat. 64 k, 2508/1 hrsz ingat. 23 k, 2991/1 hrsz ingat 7 kor, 4733/3 hrsz ingat. 7 k, 5133 hrsz ingat. 20 k, 1604, 1605 hrsz ingat. 6 k, 5134 hrsz ingat. 40 k, 172 hrsz ingat. 40 k, 916 2 hrsz ingat. 56 k, 1155/1 hrsz ingat. 29 k, 1653, 1654 hrsz ingat. 43 k, 1863/3 hrsz ingat. 14 k, 1894/3 hrsz ingat. 7 k, 2249/3 hrsz ingat. 10 k, 2195/1, 2196/1, 2197/1, 2198/1, 2200/1 hrsz ingat. 102 k, 2681, 2682 hrsz ingat. 7 k, 2898/2 hrsz ingat. 13 kor, 4804/2, 4805/2, 4806/2, hrsz ingat. 18 k, 5130 hrsz ingat. 10 k, 5679/4 hrsz ingat. 22 k, 5785/2, 5786/2 hrsz ingat. 15 k, 1211/5 hrsz ingat. 26 k, 982b/1 hrsz ingat. 23 k, 5135 hrsz ingat. 40 k, 5129/2 hrsz ingat. 2 k, 5211 hrsz ing. 16 k, 5127, 5128 hrsz ingat. 10 k, 5212 hrsz ing. 12 k, 980 hrsz ing. 34 k, 3676 hrsz ingat. 204 k, 3837 hrsz ing. 32 k, 6079 hrsz ing. 2 k, 5132 hrsz ing. 11 k, 1606, 1607 hrsz ing. 17 k, 1211/3 hrsz ingat. 26 k, 1897/3 hrsz ing. 30 k, 1997 hrsz ing. 2 k, 2201 hrsz ing. 161 k, 3119, 3120, 3121, 3222 hrsz ingat. 117 k, 4013/1 hrsz ing. 23 k, 4239 hrsz ing. 1 k, 2194 hrsz ing. 103 k, 2049/1 hrsz ingat. 10 k, 4854/1 hrsz ingat. 13 k, 409/1 hrsz ing. 800 k, 501/1 hrsz ingat. 162 k, 5329 hrsz ing. 122 k, 5680 hrsz ing. 121 k, 916/3 hrsz ing. 57 k, 1541, 1542, 1543, 1544 hrsz. ingat. 73 k, 1894/1 hrsz. ingat. 17 k, 2195/4, 2196/4, 2197/4, 2200/4 hrsz ing. 103 k, 2898/1, hrsz ingat. 52 k, 3048/2 hrsz ingat.

20 k, 4804/1, 4805/1, 4806/1 hrsz ingatlanra 13 k, 4131/2 hrsz ingat. 12 k, 4802 hrsz ingat. 144 kor., 4854/2 hrsz ingatlanra 13 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban, a visszarverést Pünkösty Géza gyám által képviselt Pünkösty Zelmína vevő ellen elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi április hó 5-ik napjának d. e. 9 órakor Homoród-Karácsonyfalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árakon alul is eladatni fognak.

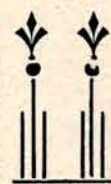
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 8-án 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

A kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság.

Oklánd, 1901. évi december 14.

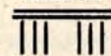
Koncz, kir. albiró.

Roth Frigyes megbízottja Folkend János Csillag-szálloda Székely-Keresztur.

Kiváló jó konyha!

Tiszta vendégszobák

Ajánlja a közönség figyelmébe a kor követelményeinek megfelelő vendéglőjét, kávéházát, éttermét, a hol gyors és pontos kiszolgálás mellett tisztán kezelt ételek és borok, ugyszintén sör
♦♦♦♦ kapható. ♦♦♦♦
A közönség pártfogását kéri
Folkend János, vendéglős.

Tisztelettel ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe egészen új anyagokkal felszerelt

férfi- és női cipészüzletét

a hol a legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal és pontossággal jutányos árak mellett férfi-, női- és gyermekcipőket.

Amidőn a m. tisztelt rendelőimnek eddigi kegyes jóindulatáért és megtisztelő bizalmáért köszönetet mondok, nem mulaszthatom el azon rosszakaratu koholmányokkal szemben, melyeket az utóbbi időben személyem ellen és megrontásom végett terjesztettek, megvetésemet nyilvánítani, kérve továbbra is igen tisztelt üzletfeleim becses pártfogását.

Mint eddig, úgy ezután is minden igyekezetem odairányul, hogy a szakmamba vágó megrendeléseket a kívánalmaknak megfelelőleg, teljes megelégedésre készítsem el. Tömeges megrendelést és a n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam alázatos tisztelettel

BARTHA ANDRÁS, cipész.

BARTHA ANDRÁS

czipésmester

Sz.-Udvarhelyt

(Zalogház mellett)

Törlesztéses kölcsönt földbirtokra és bérházakra

5¹/₂%

tőke- és kamattörlesztés évente!

szerez minden előleg nélkül a legrövidebb
idő alatt, még akkor is, ha az első he-
lyen magasabb kamatu kölcsönrel van
már terhelve.

Felvilágosítást ad

Sárkány József
Budapest, Váci-körút 21.

Országszerte elismert,
erős csontu, gyors fejlődésű és edzett
elsőrendű

magyar bikák,

Kitünő tiszta, csiraképes
és olcsó

**BENDOREI
Répamag**

50 kilón felül minden mennyiségben
kapható

Gr. Teleki Arvéd ur
drassói uradalmában.

u. p.: Koncza.

Szőlőoltványok

szokványminőségben
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtiszta
teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi
törlesztésre is adtnak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli,
melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély
kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró
nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal
ellátott útítelési és kezelési utasítás mellékeltek.
Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt

Diócssemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál
fogva, ennek tenyésztése számos
gazdaságban az utóbbi időben rend-
kívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve
küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen
kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bér-
mentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak
tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag
vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen
áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos
oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot
tesznek. Cím:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” NAGY GÁBOR, Nagy-
Kánya, u. p. Székelyhid.

A Richter-féle
Liniment. Caps. et. md.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, a mely
már több mint 33 év óta meg-
bizhatóbedőrszölésűl alkalmaztatik
köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt

bevásárláskor óvatossak le-
gyünk és csakis eredeti üvegeket

dobozokba a „Horgony” védjeggyel

és a „Richter” orvosi jelleggel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.

árban a legtöbb gyógyszerertárban

kapható. Főraktár: Török

József gyógyszerésznel

Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,

csász. cs. kir. udvari szállítók.

Rudolstadt.

Raktár:

Nagysolymosi Koncz Ármin gyógyszerertárban
Székelyudvarhelyt.

Szám 19942.

IV. 4.

Pályázati hirdetmény

Budapesten tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra.

Budapesten (a m. kir. kertészeti tanintézetben) folyó évi ápril hó 7-től, ugyanezen hó 24-ig, gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek.

Célja ezen tanfolyamnak:

a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő lelkészekben a gyümölcsstenyésztés iránti érdeklődés felkeltessék és azok abban szakszerű kiképzést nyerjenek;
b) hogy a lelkészek a fatenyésztésnek, nemesítésnek, a gyümölcsértékesítésnek feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben mivelői, tanítómesterei és buzgó terjesztőivé váljanak.

Ezen tanfolyamon csakis 13 lelkész fog az állam költségére felvétetni, a kik egyenként 32 korona utiátalányban és napi 4 korona ellátási díjban fognak részesítettetni.

Felhivatnak mindazon községi lelkészek, kik ezen tanfolyamban résztvenni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel felszerelt kérvényeiket, a melyben lakhelyük, (vármegye és község) életkoruk, nyelvismeretük, valamint azon körülmény is, hogy vidékük a gyümölcsstermelésre kedvező-e, felemlitendő s f. évi márczius hó 20-ig bezárólag, közvetlenül hozzám terjesszék fel. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. Oly lelkész, ki már ily tanfolyamban részt vett, nem pályázhatik.

Segédlelkészek nem vétetnek fel.

Az állami ösztöndíj mellett felveendő lelkészekon kívül fel fog még vétetni a tanfolyamra 3-4 földbirtokos és gazdatiszt is, a kik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén f. évi márczius 20 ig, ugyancsak hozzám küldjék be.

Budapest, 1902. évi február hó 27-én.

M. KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.

A közelgő husvétüi ünnepekre

ajánlom a n. é. közönség szives
figyelmébe jól felszerelt fűszer-
anyag- és csemegeáru-üzletemet.

Aradi liszteket

a mostani beszerzési áron jóval olcsóbban számíthatom.

Nemkülönbön szives figyelmét bátor leszek felhívni alant felsorolt	I. sz. kávé 3 kg. vételnél	frt 1.10	— 1 kg. vételnél	frt 1.20
	II. sz. " 3 kg. "	frt 1.30	— 1 kg. "	frt 1.40
	III. sz. " 3 kg. "	frt 1.50	— 1 kg. "	frt 1.60
	IV. sz. " 3 kg. "	frt 1.70	— 1 kg. "	frt 1.80
	V. sz. " 3 kg. "	frt 1.90	— 1 kg. "	frt 2.—
	Egész finom Cuba 3 kg. vételnél	frt 2.15	— 1 kg. "	frt 2.20

Mauthner-féle kertüi és veteménymagvak. ● Gazdasági vetőmagvak államilag ölmzárólvá.
Legfinomabb vérbélü narancs.

Garfiol, friss pityóka, idősziaki zöldségek állandó taktára, olcsó napi ár mellett.

A mélyen tisztelt nagyközönség szives látogatását kérve, vagyok teljes tiszt. lettel

STERBA ÖDÖN.

19942. szám.

IV. 4.

Pályázati hirdetmény

Keszthelyen, Kozozsmonostoron és Kiszzebenben tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra.

Kiszzebenben, az állami faiskola területén folyó évi ápril 5-től, április 14-ig.

Keszthelyen, (a m. kir. gazdasági tanintézetben) ápril 2-től 11-ig.

Kozozsmonostoron, (a m. kir. gazdasági tanintézetben) április 14-től, 23-ig gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek.

Célja ezen tanfolyamnak:

a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő faiskola kezelő tanítók, a faiskola kezelés és gyümölcs tenyésztésben úgy elméletileg, mint gyakorlatilag szakszerű kiképzést nyerjenek;

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett faiskola-kezelő tanítók közül a községi faiskolákhoz alkalmas járási felügyelők legyenek a vármegyék által kiszemelhetők; és végül:

c) hogy a gyümölcsstermeléssel foglalkozó földbirtokosoknak alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsfa nemesítés, kezelés és ápolásban kellő utasítást nyerhessenek.

Az egyes tanfolyamokra csakis 20 tanító fog az állam költségére felvétetni, akik egyenként 30 korona utiátalányban és napi 3 korona ellátási díjban fognak részesítettetni. Oly tanító, ki már ily tanfolyamon részt vett, vagy aki faiskolájáért földhitelintézeti pályadíjat nyert, nem pályázhatik. A felvételnél azok részesülnek előnyben kiknek járásából még egy tanító sem volt ily tanfolyamon.

Felhivatnak azon községi faiskola-kezelő néptanítók, kik ezen tanfolyamon részt venni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel felszerelt kérvényeiket, a melyben lakóhelyük (vármegye és község) életkoruk, nyelvismeretük s a faiskolában töltött eddigi működésük, valamint a kezelésükre bizott faiskolának térfogata is felemlitendő és ezen körülmények közvetlen iskolai hatóságuk által is igazolandó, f. évi márczius hó 20-ig, kizárólag közvetlenül hozzám terjesszék fel. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Az állami ösztöndíj mellett felveendő faiskola-kezelő tanítókon kívül mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3-4 földbirtokos és gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén folyó évi márczius 20-ig, ugyancsak hozzám küldjék be.

A tanfolyamot állami költségén végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgálatot tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Budapesten, 1902. évi február hó 27-én.

M. KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.